

Po Jugoslaviji

Novi volilni zakon sprejet od vlade. Vlada je sprejela 11. januarja novi volilni zakon, kojega glavne določbe smo že objavili v zadnji številki. Ministrski svet je sprejel novi zakon tako, kakor ga je predložil g. dr. Konstantinovič, minister brez listnice. Istočasno z volilnim zakonom je razpravljala ministrski svet tudi o razdelitvi države na volilna okrožja, katerih bo 57. Slovenija bo volila 24 poslancev. Ljubljana bo volila dva, Maribor enega poslanca. Maribor desni breg bo spadal pod volilno okrožje Maribor, Maribor levi breg pa pod volilno okrožje Murska Sobota. Število slovenskih poslancev se bo najbrž še dvignilo, ker jih bo nekaj izvoljenih tudi na državni listi.

Volltev še ne bo. Vlada naše države je odobrila novi volilni zakon za volitve narodnih poslancev. Postal bo ta zakon pravomočen, ko ga bo potrdilo kraljevo namestništvo. Novi volilni zakon je vzbudil ugibanja o tem, kdaj bodo volitve poslancev za parlament. Nekateri so jih napovedovali za mesec februar, drugi za marec. Pa nimajo prav ne eni ne drugi. Preden bodo razpisane volitve, je potreben nov zakon o zborovanjih in združevanjih. Volilni zakon določa, da kandidatne liste vložijo stranke, odnosno koalicije (zveze) strank. Takšnih strank pa z malimi izjemami še ni, ker se pričakuje, da bo novi zakon o združevanjih olajšal ustanovitve političnih strank. Zaželen je zlasti med opozicijskimi strankami tudi nov zakon o tisku. Novi politični zakoni so torej nekaki predpogoji za razpis volitev. Na srbski strani se zahteva še en predpogoj, ki se smatra za jako važnega, preden bi se šlo na volitve, in to je ureditev srbskega dela države na osnovi načel, ki je po njih bila urejena banovina Hrvatska. To je tudi naša zahteva z ozirom na Slovenijo. To bi torej bili notranjepolitični razlogi, iz katerih bi se dalo sklepati, da volitev še ne bo v najbližji bodočnosti. Poleg teh razlogov pride tudi v poštev nesigurnost mednarodnih razmer, ki se kaj rade spreminjajo in včasih komplicirajo.

Nemci v Jugoslaviji. Med Nemci v naši državi se pojavljajo razne struje. Močno se uveljavlja tista struja, ki razširja svetovni nazor nemškega narodnega socializma, zlasti med mladino. Katoliško usmerjeni krogi, kojih glasilo je list »Die Donau«, pa s to mladinsko vzgojo nikakor niso zadovoljni. Nedavno je ta list objavil članek, v katerem opisuje nasledke te vzgoje, in sicer med drugimi zlasti te-le: Mladina izgublja vsako spoštovanje pred starejšimi ljudmi, katere dejansko napada, če izrekajo svoje pomisleke proti idejam, ki jih iznaša na raznih nemških prireditvah. V šoli so uspehi nemške mladine vedno

slabši, dijaki pa se izgovarjajo s tem, da so preganjani in zapostavljeni radi tega, ker so pravi in zavedni Nemci. Vateni pri mojstrih se zanimajo za vse druge stvari, samo ne za svojo obrt. Na ta način bomo dobili namesto dobrih obrtnikov same mojstre-skaze, ki bodo znali lepo marširati in pozdravljati, pa ne bodo imeli pojma o svojem poklicnem delu. Nemška visokošolska mladina se peča z vsem mogočim, samo ne s študijem. Tako raste od leta do leta število nedoštudiranih ljudi, iz katerih izhajajo vedno novi firerčki, ki vedno bolj nasilno solijo pamet nemški narodni manjšini v Jugoslaviji.

Novice iz domačih krajev

Ukaz o najvišjem odlikovanju našega voditelja dr. Antona Korošca. »Šušbene novine« od 13. januarja so objavile ukaz o odlikovanju g. dr. Antona Korošca z najvišjim odlikovanjem Karadžordževe zvezde I. stopnje. V ukazu stoji, da je prejel g. dr. Anton Korošec izredno odlikovanje, ki se podeljuje le članom vladarskih hiš, kot dokaz kraljeve naklonjenosti.

30 letnica poroke. Te dni obhaja v krogu svoje družine 30 letnico poroke mariborski podžupan g. Franjo Žebot s svojo soprogo Marijo, rojeno Kren. Dne 19. januarja 1910 sta se v župnijski cerkvi v Sent Ilju v Slov. goricah poročila ob navzočnosti odličnih slovenskih rodoljubov z naše severne meje. V zakonu se je rodilo šest zglednih otrok. Dne 1. februarja 1910 je vstopil g. Žebot, ko se je preselil v Maribor, v uredništvo »Slov. gospodarja« ter je do leta 1921, ko je po smrti g. Franca Pišeka postal narodni poslanec, sodeloval v uredništvih »Straže«, »Našega doma« in drugih listov in je vodil nekaj let tudi mariborsko uredništvo in upravništvo »Slovenca«. Ravno tako je tudi vodil nekaj časa tajništvo Slovenske ljudske stranke za spodnještajersko ozemlje in posebej za mesto Maribor. Srečno družinsko življenje je kačilo tudi več bridkih dogodkov, tako na primer aretacija ob začetku svetovne vojne, aretacija in zapor februarja 1920, ko je bil radi denunciacije političnih nasprotni-

kov odgnan nenadoma po policiji v zapore okrožnega sodišča in prebil tam tri dni. Žebotova hiša je znana danes v Mariboru kot pribežališče tistih, ki se jim godi krivica in ki potrebujejo pomoč. Zdrava in srečna družina ter številni prijatelji se veselijo tega lepega jubileja. Naš list se pridružuje častitkam z iskreno željo, naj bi Bog blagoslovil vse člane Žebote družine!

V gozdu zmrznil. Ko se je podal hlapec Franc Vrhovnik skozi gozd posestnika Viktorja Konečnika v Vrheh nad Slovenjgradcem, je zadel ne daleč od pešpoti na truplo starega moškega. Vrhovnik je obvestil o najdbi Konečnika, kateri je prepoznal v mrtvem 72 letnega in svojčas pri njem zaposlenega delavca Franca Brunčko, ki je prebival na Selah. Dne 23. decembra 1939 se je podal Brunčko pozno zvečer proti domu, je na oleđeneli poti spodrsl in zmrznil v snegu ter mrazu.

Vlak smrtno povežil družinskega očeta. Na mariborskem glavnem kolodvoru je povežil vlak smrtno 11. januarja predpoludne 45 letnega premikača Franca Lorberja iz St. Ilja v Slov. goricah. Smrtno ponesrečeni je družinski oče.

Obstrel radi neprevidnega ravnanja z orožjem. V Košakih pri Mariboru je našel na cesti star samokres Anton Šestič, sin železniškega premikača. Fant je ravnal tako neprevidno z orožjem, da se je sprožilo

Zakonske žene po teži

V britaki indijski pokrajini Punjab, v državi Mandi, je ondatni vladar izdal odredbo, da se odtlej ne smejo ženske nič več prodajati po teži, kakor je bilo doslej ondi v navadi. Doslej so namreč starši prodajali svoje hčerke smučem kar na kile ter so mlada dekleta najprej tehtali, preden je moral plačati za funt žive teže 2 do 3 rupije in je moral šonin včasih kar globoko poseči v žep, če je hotel imeti pripravo ženi. Ker pa je v državi Mandi »moderna linija« bolj prirojena, so starši svoje hčere kar pitali, da bi dohiti zanje sim-

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjetskega kmetijskega življenja

Utihnula sta in prisluhnila. Stala sta na kraju, kjer je bila voda zelo plitva. Stopila sta v vodo, da bi po plitvi strugi prehodila zadnji košček poti, ker sta bila tam bolj skrita.

Previdno sta se plazila od grma do grma. Do skrivališča sta še imela kakih trideset korakov. Krilov je naglo obstal in vzkliknil:

»Oh!«

Njegovih prsi se je dotikala konica kopja, ki je štrlelo iz grma.

Preden se je Olgopor zavedel, kaj se je s tovarišem zgodilo, je tudi on čutil na svojih prsih konico kopja.

Moža sta izpustila košaro. Nagonsko sta se okrenila, da bi zbežala.

V tem trenutku sta nad seboj na bregu zaslišala prhanje konj, topot kopit in človeške glasove.

2

V naslednjem trenutku so ju obkolili vojaki, oblečeni v dolge plašče, pokriti s visokimi kučmami, ki jih je krasila rdeča zvezda, in obuti v bele čizme. Obrazi vojakov so bili divji.

»To sta tatova!« se je oglasil starejši vojak, ki je nosil na rokavu srp in kladivo ter je bil vodja patrulje.

»Nisva tatova!« je precej odločno odgovoril Olgopor. »Midva sva te ribe nalovila!«

»A zakaj sta jih hotela skrivaj odnesti?«

»Najine so!«

»Niso vajine! Vse pripada sovjetski zadrugi!« je ostro odgovoril vodja.

»To sta sovražnika sovjetske republike,« je zaklical neki mlajši vojak.

»Tako je!« so pritrdili drugi. »Ne smemo imeti usmiljenja z belimi razbojniki!«

»Naprej, lopova!« je zavpil vodja. »Nesita košaro! Peljita nas tja, kjer so ladje!«

Nato se je obrnil k vojaku, ki je bil njegov namestnik in mu je naročil:

»Marakov, vzami s seboj dva tovariša in odjezdate k predsedniku vaškega sovjeta ter mu spo-

in mu je prestrelila krogla levo dlan. Ponesrečeni se zdravi v mariborski bolnišnici.

Usodepoln padec. 63 letni posestnik Fr. Zeienko iz Sakušaka pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah je bil zaposlen na skednju z delom. Naenkrat so se udrle deske pod njim in posestnik je padel pet metrov globoko ter se je hudo poškodoval na glavi in znotraj.

Posledica eksplozije bencinskega soda. V Laurichovi usnjarni v Konjicah je po nesreči eksplodiral bencinski sod. Eksplozija je raztrgala in obžgala obraz v neposredni bližini stoječemu 18 letnemu ključavničarskemu vajencu Ignacu Vaupotu iz Konjic, katerega so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Tovorni avto zgorel na cesti. V Hermanjih pri Ormožu je začel radi napake v motorju gorati tovorni avto, last posestnika in šoferja Matija Čurina od Sv. Bolfenka na Kogu. Ogenj je izbruhnil in se razširil s tako naglico ter silo, da je bilo vsako gašenje onemogočeno.

Smrtini žrtvi mraza. Friderik Lačen, 60 let stari delavec iz Desnjaka pri Ivanjkovih v Prlekiji, se je vračal z obiska pri sorodnikih v Žerovincih. Na Hajbaru je padel ter zmrznil. Našli so ga drugo jutro

mrtvega. — 26 letni cerkovnikov sin Alojzij Kalteneker iz Križne gore na Kranjskem je padel v hiši posestnika Andreja Ravnikarja ter se je poškodoval na vratu. Na povratku proti domu je omagal v snegu in so ga odkrili zmrznjenega v snegu šele po štirih dneh.

Dvakrat ponesrečil. Hudo se je poškodoval pri smučanju 30 letni Karel Bornikar iz Oplotnice pri Slov. Konjicah. Ko so ga domači peljali z vozom v bolnišnico, so se splašili konji, Bornikar je padel pod kolesa voza in je dobil zopet hude poškodbe po vsem telesu.

Sreča v nesreči. Radi ledu na cesti se je prevrnil na Lošpergu pri Vitanju tovorni avto preko škarpe v 20 m globok obcestni prepad. Avto se je trikrat prekucnil, se zelo razbil, šoferju pa se ni zgodilo nič hudega.

Posledica eksplozije voščila za snaženje parketa. V vili pisarniškega ravnatelja g. Medveška na Hribu sv. Jožefa v Celju je zamrznilo v škati voščilo za likanje parketov. Voščilo so dali na vroč štedilnik, da bi se odtalilo. Ker pa je v voščilu bencin, je prišlo do eksplozije, radi katere so popokale vse šipe na oknih kuhinje, v sobi služkinje in na kuhinjski omari. Ogenj, ki

se je širil po tleh radi razlitega voščila, je zajel gospo Tatjano Medvešek, ki je dobila močne opekline po rokah, nogah in po obrazu. Goreti je začela obleka na domačem sinku, katerega je rešil mimo idoč delavec na ta način, da ga je zavil v svojo suknjo in udušil ogenj. Pač pa je poginil vsled opeklin domači pes. Požarno nesrečo so kmalu omejili. Gospo Tatjano pa so prepeljali radi opeklin v bolnišnico.

V celjsko bolnišnico prepeljani ponesrečenci. Pri spravljajanju lesa je zlomil hlood levo nogo 20 letnemu delavcu Petru Prislanu iz Trnovega pri Mozirju. — V Grižah pri Žalcu je spodrsnila na zmrzlih tleh 47 letna trgovska pomočnica Angela Potevka in si je zlomila desno nogo. — V Trbovljah je padel osemletni sinko dninarice Jurij Torgler tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo nad kolenom. — Marija Anderličeva, 14 letna posestnikova hčerka iz Gaberc pri Rogaški Slatini, je padla doma po stopnicah in si je strla desno nogo. Omenjeni ponesrečenci so se zatekli v celjsko bolnišnico.

Na cesti ga zadela srčna kap. V Celju se je zgrudil na cesti in izdihnil radi srčne kapi 51 letni zobotehnik Herbert Schager,



Sovjetski letalski častnik



Begunka na Finskem



Finski konjenik



Finski vojak pri strojnici

ročite, da so republikanski konjeniki zasačili dva lopova, ki sta kradla ribe.

Krilov in Olgopor sta dvignila košaro. Stopila sta na breg in zavila proti pristanišču. Vojaki so jima sledili in ju suvali. Ko se jim je zdelo, da moža ne stopata dovolj hitro, so ju zbadali s kopji. Skozi raztrgane hlače se je prikazala kri. A moža nista dala glasu od sebe. Grizla sta ustnice in goreče molila, ker sta bila prepričana, da jima je smrt blizu.

Medtem so prispeli do malega pristanišča.

»Kje je tvoja ladja?« je ostro vprašal vodja posadke Krilova.

»Tam!« je Krilov pokazal svojo ladjo.

»A tvoja?« se je vodja obrnil k Olgoporu.

»Ista je!«

»Dobro, torej sta skupno kradla. Izročili vaju bomo predsedniku vaškega sovjeta. Naj stori z vama, kar hoče!«

Moža sta postavila košaro na tla in sta stala poleg nje sklonjenih glav. Od časa do časa sta se pogledala, a le za hip. Ko sta zazrla drug drugemu v oči grozo in žalost, sta spet naglo sklonila glave, ker sta se bala, da bosta zajokala. Ko sta doznala,

da ju bodo vojaki izročili predsedniku Šubinu, sta naredila križ čez svoje življenje, ker sta bila prepričana, da ta divjak ne bo poznal usmiljenja.

Vojaki so posedli okrog svojih jetnikov in se polglasno pogovarjali.

Ribiča sta slišala, da so se menili o Kijevu, kjer je sedež njihovega polka. Ko so za hip utihnili, se je najmlajši vojak obrnil k poveljniku in ga prosil:

»Tovariš, pripoveduj nam o svojih bojnih činih!«

Možu, ki se je rad bahal s svojimi »junaštvji«, je laskala vojakova prošnja. Nasmehnil se je in vprašal:

»Boste poslušali?«

»Bomo, bomo!« so vsi zavpili. V njihovih žilah je vzplamtela divja tatarska kri in so si res želeli bojnih pripovedk.

»Bilo je pred petnajstimi leti,« je začel vodja, »v časih, ko smo se rdeči v Sibiriji borili zoper bele trupe atamana Semenova. Bili smo na obrežju reke Jeniseja, kakor smo zdaj na bregu Dnjestra. Po reki so plavale velike plošče leda. Plošče so nosile trupla belih, ki smo jih postrelili in pometali v vodo. Mnogo

več. V državi Mandi pojejo celo pesem, ki je v zvezi s to, zdaj odpravljeno šego, in ki pravi: »Jaz revež, ki si morem kupiti le mršavo žensko...«

★

Starost zamorcev

»Svetopisemska starost« v Afriki še obstaja, vsaj v južni Afriki, kajti po neki uradni statistiki je tam nič manj kot 667 zamorcev, ki so prekoračili stoto leto. Med prave Metuzaleme pa je šteti 18 moških in 14 žensk, ki štejejo nad 119 let. Dve ženski se ponašata z rekordno starostjo 130 let, ena pa ima za seboj celo 131